

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL ŪKIO SUBJEKTŲ, UŽSIIMANČIŲ GRŪDŲ PERDIRBIMO IR DUONOS BEI JOS GAMINIŲ GAMYBOS IR PARDAVIMO VEIKLA, BEI JŲ ASOCIACIJŲ VEIKSMŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS TYRIMO PAPILDYMO

2010 m. spalio 1 d. Nr. 1S-178
Vilnius

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (toliau – Konkurencijos taryba) 2010 m. spalio 1 d. tvarkomajame posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl ūkio subjektų, užsiimančių grūdų perdirbimo ir duonos bei jos gaminių gamybos ir pardavimo veikla, bei jų asociacijų veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (toliau – Konkurencijos įstatymas) 5 straipsnio reikalavimams tyrimo papildymo.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė :

Paskutiniu metu žiniasklaidoje ne kartą pasirodė informacija apie jau pakeltas arba numatomas kelti pieno bei pieno gaminių kainas. 2010-09-30 Lietuvos pieno perdirbėjus vienijančios asociacijos „Pieno centras“ nariai paskelbė, kad š. m. spalio mėnesį brangs pieno ir pieno gaminių produktai.

Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto Produktų rinkotyros skyrius pateikė informaciją, kad Lietuvos pieno perdirbimo įmonių pagamintų pieno produktų vidutinės pardavimo kainos Lietuvos rinkoje 2009 m. ir 2010 m. birželio mėn. augo nuo 3 procentų iki 38 procentų (pavyzdžiui, sviestas, kurio riebumas ne didesnis kaip 85 proc. augo 37 procentais, brandinti sūriai – 38 procentais).

Iš Lietuvoje pieno ir pieno gaminių gamyba ir prekyba užsiimančių ūkio subjektų stambiausi yra Vilkyškių pieninės grupė (<...> AB „Vilkyškių pieninė“), UAB „Marijampolės pieno konservai“, AB „Pieno žvaigždės“, AB „Rokiškio sūris“, UAB „Rokiškio pienas“, AB „Žemaitijos pienas“ grupė (AB „Žemaitijos pienas“, <...>). Kai kurios iš minėtų bendrovių yra Lietuvos pienininkų asociacijos „Pieno centras“ narėmis.

Minėtas Produktų rinkotyros skyrius taip pat pateikė informaciją, kad mažmeninės prekybos sektoriui, priklausomai nuo pieno produkto, teko 16 -31 procentas mažmeninės kainos. 2010 metais (birželio mėn.) geriamo pieno mažmeninei kainai padidėjus, didžiausią kainos prieaugį, palyginti su 2009 metų pabaiga, pasiėmė mažmeninė prekyba (pavyzdžiui, geriamojo pieno 2,5 proc. riebumo, 1 l plastikiniame maišelyje, nuo 0,47 Lt/kg iki 0,66 Lt/kg). Panaši padėtis yra ir pagal kitus maisto gaminius, pavyzdžiui ruginės duonos kainos struktūroje mažmeninės prekybos pajamos padidėjo nuo 862 Lt/t iki 1166 Lt/t. Be to, nustatyta, kad kai kurios mažmenine maisto produktų prekyba užsiimančių ūkio subjektų kainos yra labai panašios arba identiškios. Pavyzdžiui, prekybos tinkluose „Maxima“, „IKI“ ir „RIMI“ yra vienoda „5 grūdų“ batono (0,25 kg, raikytas) pardavimo kaina 2,55 Lt. Analogiškas sutapimas yra parduodant „Bočių“ duoną „Gardėsis (0,390 kg, raikyta). Lietuvoje stambiausi mažmenine prekyba užsiimančios ūkio subjektai yra UAB „NORFOS MAŽMENA“, UAB „MAXIMA LT“, UAB „PALINK“ ir UAB „RIMI LIETUVA“.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

Gauta informacija leidžia įtarti, kad ūkio subjektai, užsiimančios pieno bei pieno gaminių gamyba ir pardavimu, galėjo pasinaudoti susidariusia padėtimi Lietuvoje ir derinti tarpusavyje pieno ir pieno gaminių kainų kėlimo veiksmus ar atlikti kitus konkurenciją ribojančius veiksmus.

Kadangi pieno perdirbimo įmonės yra apsijungusios į Lietuvos pienininkų asociaciją „Pieno centras“, todėl jos narių vykdomi draudžiami veiksmai galėjo būti atliekami ir asociacijos veikloje. Papildomai atkreiptinas dėmesys į tai, kad pieno ir jo gaminių gamybos bei prekybos sektoriui yra būdinga gana didelė koncentracija, kas gali palengvinti ūkio subjektų veiksmų tarpusavio derinimą.

Gauta informacija taip pat leidžia įtarti, kad konkurenciją ribojančius veiksmus galėjo atlikti ir ūkio subjektai, užsiimančios mažmeninės prekybos veikla, t.y. jie galėjo derinti tarpusavyje maisto gaminių kainų kėlimo veiksmus ar sudaryti kitus konkurenciją ribojančius susitarimus. Įtarimą dėl galimų konkurenciją ribojančių susitarimų pagrindžia ir tai, kad pagal Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto duomenis mažmeninės prekybos įmonių maržos reikšmingai pradėjo didėti nuo 2008 m. pabaigos ir jų didėjimo tendencija išliko iki šiol, o tai rodo galimai sumažėjusią tarpusavio konkurenciją tarp mažmeninės prekybos įmonių.

Aukščiau nurodyti ūkio subjektų veiksmai yra draudžiami Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatyta, kad draudžiami visi susitarimai, kuriais siekiama riboti konkurenciją arba kurie riboja ar gali riboti konkurenciją

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 5 straipsniu, 20 straipsnio 6 dalimi, 23 straipsnio 1 dalies 2 punktu ir 2 dalimi, 24 straipsnio 2 dalimi, 25 straipsnio 5 dalimi, 26 straipsniu, 29 straipsnio 1 dalimi,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

1. Papildyti Konkurencijos tarybos 2010 m. rugsėjo 21 d. nutarimu Nr. 1S-172 pradėto tyrimo tiriamų ūkio subjektų sąrašą AB „Vilkyškių pieninė“ (registracijos adresas Pagėgių sav. Vilkyškių mstl, kodas 277160980), <...> UAB „Marijampolės pieno konservai“ (registracijos adresas Marijampolės sav. Marijampolės m. Kauno g. 114, kodas 151453167), AB „Pieno žvaigždės“ (registracijos adresas Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Perkūnkiemio g. 3, kodas 124665536), AB „Rokiškio sūris“ (registracijos adresas Rokiškio r. Sav. Rokiškio m. Pramonės g. 3, kodas 173057512), UAB „Rokiškio pienas“ (registracijos adresas Utenos r. sav. Utenos m. Pramonės g. 8, kodas 300561844), AB „Žemaitijos pienas“ (registracijos adresas Telšių r. sav. Telšių m. Sedos g. 35, kodas 180240752), <...>, Lietuvos pienininkų asociacija „Pieno centras“ (registracijos adresas Vilniaus m. sav. Vilniaus m. A. Mickevičiaus g. 20-6, buveinės vieta Perkūnkiemio g. 3 Vilnius, kodas 121741092), UAB „Norfos mažmena“ (registracijos adresas Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Verkių g. 29, kodas 110778328), Maxima LT, UAB (registracijos adresas Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Savanorių pr. 247, kodas 123033512), UAB „Maxima“ (registracijos adresas Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Savanorių pr. 247, kodas 132477256), UAB „Palink“ (registracijos adresas Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Lentvario g. 33, kodas 110193723), UAB „Rimi Lietuva“ (registracijos adresas Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Savanorių pr. 16, kodas 123715317).

2. Pakeisti Konkurencijos tarybos 2010 m. rugsėjo 21 d. nutarimo Nr. 1S-172 „Dėl ūkio subjektų, užsiimančių grūdų perdirbimo ir duonos bei jos gaminių gamybos ir pardavimo veikla, bei jų asociacijų veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams“ pavadinimą ir išdėstyti jį taip: „Dėl ūkio subjektų, užsiimančių maisto gaminių gamybos ir pardavimo veikla, bei jų asociacijų veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams“.

3. Pakeisti Konkurencijos tarybos 2010 m. rugsėjo 21 d. nutarimo Nr. 1S-172 „Dėl ūkio subjektų, užsiimančių grūdų perdirbimo ir duonos bei jos gaminių gamybos ir pardavimo veikla, bei jų asociacijų veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams“ rezoliucinės dalies 2 punktą ir išdėstyti jį taip:

„2. Įgalioti Konkurencijos tarybos Draudžiamų susitarimų skyriaus vyriausiąją specialistę Liną Kasperavičienę (darbo grupės vadovė) ir Draudžiamų susitarimų skyriaus vedėjo pavaduotoją Arvydą Mačioką, Draudžiamų susitarimų skyriaus vyriausiąją specialistę Eveliną Uogintaitę, Draudžiamų susitarimų skyriaus vyriausiąją specialistę Editą Latkauskaitę ir Viešojo administravimo subjektų veiklos skyriaus vyriausiąją specialistę Jurgitą Ratkevičiūtę atlikti šio nutarimo rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytą tyrimą“.

4. Įgalioti Konkurencijos tarybos valstybės tarnautojus: V. Aleksiene, A. Andriuškevičių, M. Augustinavičienę, M. Balnį, R. Belazariene, V. Dundulytę, J. Ivanauskienę, G. Izokaitytę, A.

Jankauską, I. Jakubavičiienę, A. Jakiūną, G. Jarmalytę, R. Kaulėnaitę, L. Kasperavičiienę, Ž. Kičaitę, L. Kirkilovskienę, V. Kondratiienę, I. Kudzinskienę, E. Latkauskaitę, E. Lukšę, A. Mačioką, J. Margenį, S. Pabarčių, J. Paulauskaitę, E. Pažėraitę, M. Plikusą, Š. Pajarską, J. Ratkevičiūtę, A. Sriubiienę, E. Šatą, K. Šukvietį, E. Vitkienę, S. Tolušytę, E. Uogintaitę, atlikti Konkurencijos įstatymo 26 straipsnyje numatytus tyrimo veiksmus visose šio nutarimo rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytų ūkio subjektų naudojamose patalpose, teritorijose ir transporto priemonėse.

5. Įgalinti Konkurencijos tarybos Draudžiamų susitarimų skyriaus vedėjo pavaduotoją A. Mačioką pateikti prašymą Vilniaus apygardos administraciniam teismui dėl leidimo atlikti Konkurencijos įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatytus veiksmus išdavimo.

6. Nutarimas yra laikomas konfidencialiu tol, kol bus atliktas bet kuris iš Konkurencijos įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 4, 5, 7 ar 8 punkte numatytų veiksmų dėl šio įstatymo pažeidimu įtariamų ūkio subjektų.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pirmininkas

Jonas Rasimas